

(א) ועל ד' ויש' (ב) לקמן
נת. ז' ז' ז' ז' ז'
(ג) קנחה. הש"ל ועין
רש"א (ד) ועין היטב חוסי
גיתין (ה) ד"ה לוי שפן וכו'
וקל"ט.

הגהות הב"ח

(א) חוב' ד"ה מעד וכו'
ללא תמיד זה הכי הכי
נמי: (ב) בא"ד וא"ת ומלי
ראיה היא דלא תא הדיא
מירי:

גליון הש"ס

גמ' יפה ורשה. עין ביב
דף כ"ג ע"ה חוסי ד"ה
אמר: שם והנא חב"ד.
קדושין מו ע"א:

מוסף רש"י

בעל חוב גובה את
השכח. בעל חוב שהיה
לחיבו ממות ומכר לוה
הנכסים והשביחם לקוחים,
טורף בעל חוב ג"ה והשכח
בכחוח (ב.) וכל הקרקע
טורף הלווה כמו שכל
משנחת על ידי הלווה
(ועי' ד"ה) ואינו מחויב
ללווה כלום בדיק צה"ס.

רבינו חננאל

רבה בר בר הונא אמר
כגון שגול שדה וטלילה
מסיקין מחמתו כבא גגול
לגבות דמי השהה גובה
אפי' ממעבדי בה לגבות
דמי פירות אינו גובה
אלא מבני חרי. ומקשי
בין לרבא דאמר דמי
החיק הפירות ברות שיחין
ומעות וכן לרבא בר רב
הונא דאמר דמי השהה
שגוליה מסיקין אמאי
טורף ממעבדי מלוה על
פה היא ומלוה על פה אינו
גובה (א)אלא ממעבדי.
ופרק' הכא במאי עסקת
כגון שהבע הגגול לגגול
כב"ד וחיוביהו בין הש"ס
ואחר שנתחייב הלך ומכר
נכסיו בזה הדין לטורף
הגגול כל הנכסין שמכר
הגגול מאחר שנתחייב
כב"ד (א) מיהא שמעין
חובי כ"ד לאוה לשם
כמלוה בשטר דמי גבי
אפי' ממעבדי. הא אמר
כתוב שופרא שבחא ופירי
כלומר לא תכתוב אלו עד
שתמילך במקנה ויאמר לו
כתוב שיהללו מעין תרפי
השטר [הן] חושבין ולא
מוטפא דשטרא שאין
בהן פמש. ומקשי ווי
בבעל חוב שמואל מי
אמר דאית ליה פירי והא
איהו דאמר בעל חוב
גובה את השבח שבח
אין פירי לא. ופריך רב
יוסף בביש ללוה קרקע.
איכא דאמרו בשקנו מידו
ומקשי עלה אביי וכו'
מתר ללוה סאה בסאה
למי שיש לו קרקע או

שנטולו מסיקין. אנסיס עכו"ס נטולוה מן הגולן ומחמתו ותנן
בבבא קמא (דף קטו:) הגולן שדה מחבירו ונטולוה מסיקין אם
מחמת הגולן חייב להעמיד לו שדה אחר והרי היא יוצאה מתחת
ידו דקמתי בנטילת מסיקין הוא: **כדינא משמע.** הלכך בהולאה
גבול קאמר וגובה את הקרן דקאמר
כשחפר זה צורות: **כדינא משמע.**
כמו שהמה ולא שחפר זה צורות:
ומכר אם השדה. והרי היא יוצאה
מתחת ידו של לוקח **כדינא** ובעינא:
בין לרבא בין לרבא. דמוקמי גביית
קרן מן הגולן כנגול הא מלוה על
פה הוא ולא טרפא ממעשדתי:
כשעמד דבין. קודם שחפר נכסיו
וכיון דחייבהו כ"ד אית ליה קלא
והוא ליה כמלוה בשטר: **מאי פסקא.**
בתמיה. פסקא תנא למלמיה דהעומד
דבין אינו עומד על הפירות: **רב**
חיננא כר שילס. קופר הייה: **אמליך.**
כשחפר כותב שטר להצות ללוקח משפר
אם יקבל עליו להצות ללוקח משפר
נכסיו קרנא ושכחא ופרי אם יטרפיה
ממנו: **כגון שיש לו קרקע.** לגולן
זה מגנבהו ללוקח קרקע ולא מעות
דשחא לא מחויב כרביית: אסור
ללות סאה כשחא שמה ויקרו טעין:
כהלואה שיץ רביית טעין ממכר:
שקנו מידו. על השבח דהוא ליה
מחויב משעת המכר קודם שיש שטר
המתנת מעות: **טרע.** דגובה ולא
מני לוקח למימר אנה אשחתי: **שכך**
כופס לו מוכר ללוקח. כחכריות
שטר המכר: **ואשפי.** קאשיט. ודומה
לו על הר נשפה דמתרגס על טורא
שליוא (ישעיה יג:) **ואדכי.** אטור
מכל ערעור: **אינון ועמליהון**
ושבחיהון. וכיון דעל מוכר הדר גבי
שכחא בעל חוב מלוקח ומחרי הלוקח
על המוכר: **מתנה דלא כתיב** היה
שין אדם מקבל עליו לחריית
מה שהוא נתן: **ה"ל.** דלס נתן
נכסיו במתנה לא גבי בעל חוב שכחא
הואיל ולא הדר על הנתן: **וכי יפה**
כה מתנה כו. בתמיה: **יפה ויפה.**
צבר זה דכיון דלא הדר גבי ליה
בלא מפקדי ליה במידי דלא אפסקיה
לבעל חוב דשאלמא גופה של קרקע
א"ל אמאי וצונתיה מאין אגבה חובי
אלא שכחא א"ל מאי אפסקיתין:
מסייע ליה למר שמואל. דבעל חוב
גובה את השבח: **כשהוא גובה.**
שלווקח חוזר. וגובה מן המוכר:
ממילי אחריני. בדבר אחר: **זלווקח**
מוגולן. דנגול ודאי טורף שכחא דלמר
ליה ארעא אשחא אלל בעל חוב
כל כמה דלא טרפה לה לאו דידיה
הגולן מאחר שנתחייב
בב"ד (א) מיהא שמעין
חובי כ"ד לאוה לשם
כמלוה בשטר דמי גבי
אפי' ממעבדי. הא אמר
כתוב שופרא שבחא ופירי
כלומר לא תכתוב אלו עד
שתמילך במקנה ויאמר לו
כתוב שיהללו מעין תרפי
השטר [הן] חושבין ולא
מוטפא דשטרא שאין
בהן פמש. ומקשי ווי
בבעל חוב שמואל מי
אמר דאית ליה פירי והא
איהו דאמר בעל חוב
גובה את השבח שבח
אין פירי לא. ופריך רב
יוסף בביש ללוה קרקע.
איכא דאמרו בשקנו מידו
ומקשי עלה אביי וכו'
מתר ללוה סאה בסאה
למי שיש לו קרקע או

כשעמד בדין על הקרן ולא על הפירות. תימה אם כן מאי
מפני תיקון העולם הלא כדן לא גבי דמלוה על
פה לא גבי ממשעבדי ויש לומר דלי לא מפני תיקון העולם
הוא אמינא הואיל ועמד דבין על הקרן יש קול גם לפירות:
כגון שקנו מידו. וא"ת א"כ אמאי
קאמר אמליך הלא סהם קנין
למחציה עומד וי"ל ה"מ כגון שהקנה
לו דבר שהוא צעין דכיון דיפה כמו
לעשות קנין רונה שיכתבו לו:
בעל חוב גובה את השבח. נראה
דגבי אפי' מן השבח ששכחו
יתומים אע"פ שאין להם על מי
לחזור והוא ליה כמתנה דלאמרינן
לקמן דלא גבי שחא מ"מ גובה מהן
משום דכרעייהו לאצוהון יניבו
כדמוכא בפרק יש בכור (בטורות דף
נב:) וסו' דתנן אין הצכור נוטל פי
שנים כרצויו לצומחוק ולא ששחא
ולא האשה כצמחוקה ולא הצנות
צמוחמיהון ופריך בגמרא והאמר
שמואל בעל חוב גובה את השבח
וממנו מקולי כתובה שנו כלן וממנו
צנות נמי תנאי כתובה ככתובה דמי
והסם משבח יתומים מיירי דלי
משבח לקוחות אם כן מאי אריא דלא
טרפי צנות משבח והלא מנהך
הקרקע נמי לא טרפי דלין מולאין
למזון האשה והצנות מנכסים
משועבדים אלן ודאי צנחא יתומים
מיירי ודוקא כתובה אשה ומזונות
דקילי לא גבו משבח אלל שאר צנ"ח
גבי ורש"י פירש הסם מוזן הצנות
כגון נשא אשה ופסק לזון בתה ה'
שנים ולפירשוהו אין ראיה דמני מיירי
צנחא לקוחות אן לא נהירא דלא
שיץ זהו תנאי כתובה והא דלמר
צמחוקה (לקמן דף קי.) יתומים
אומרים אנו השבחנו ואין השבח שלך
משמע דלא גבי משבח יתומים הסם
מיירי כשעשה אפומיקי ואומרים אנו
השבחנו ומן לנו הליאה כדן יורד
למוך שדה חבירו שלל כרשות וכן
מוקי הסם צמחוקה כשעשה
אפומיקי: **טרע** שכך כתב בו.
אין לפרש דהרי מוכח דצנ"ח גובה
את השבח דשצייל דצנ"ח גובה את
השבח כותב מוכר ללוקח שישלם לו
את השבח דאי"כ מאי פריך מתנה דלא
כתיב זה (א) הרי נמי דלא טרפי שח
והלא אין מלוי גביית הצנ"ח כמציבת
המוכר אלל יש לומר מדמשלס מוכר
ללוקח את השבח אין לחוש אם
יגבהו בעל חוב ממנו דלין הלוקח
מפסקי כל כן וא"ת ומאי אריא
(ב) היא דלמא מיירי זלווקח מוגולן
דנגול ודאי אית ליה שכחא וי"ל דלי
זלווקח מן הגולן איירי הוא ליה
למכחז נמי (ד) ופיריהון אלל מיירי
צנחא חוב דלית ליה פירי אי מיירי
מדקאמר ועמליהון היינו הולאה
ושבחיהון היינו השבח הימר על
היילאה ואי צנגול הא נגול
גופיה היבז ליה יילאה כדן יורד
למוך שדה חבירו שלל כרשות:
הא

שנטולוה מסיקין *בא נגול לגבות קרן גובה
מנכסים משועבדים בא נגול לגבות פירות
גובה מנכסים בני חורין רבא לא אמר כרבה
בר רב הונא הרי היא יוצאה מתחת ידו כדינא
משמע ורבה בר רב הונא לא אמר כרבה הרי
היא יוצאה מתחת ידו כענין משמע **רב אש**
אמר לצדדין קתני כגון שגול שדה מחבירו
מלאה פירות ואכל את הפירות ומכר את
השדה בא לוקח לגבות קרן גובה מנכסים
משועבדים בא נגול לגבות פירות גובה
מנכסים בני חורין בין לרבא בין לרבה בר רב
הונא מלוה על פה הוא ימלוה על פה אינו
גובה מנכסים משועבדים הכא במאי עסקינן
כשעמד בדין והדר זבין אי הכי פירות נמי
כשעמד בדין על הקרן ולא עמד בדן על
הפירות ומאי פסקא סתמא דמילתא כי תבע
איניש קרנא תבע כרישא וסבר שמואל לוקח
מגולן לית ליה שבחא והא א"ל שמואל לרב
חיננא בר שילת אמליך וכתוב שופרא
שבחא ופירי במאי אי בבעל חוב מי אית ליה
פירי (א) והאמר שמואל בעל חוב גובה את
השבח שבה אין אבל פירות לא אלא לאו
בלוקח מוגולן אמר רב יוסף הכא במאי עסקינן
כגון שיש לו קרקע א"ל אביי וכו' מותר ללות
סאה בסאה במקום שיש לו קרקע א"ל התם
הלואה הכא זבינו איכא דאמרי אמר רב יוסף
הכא במאי עסקינן כגון שקנו מידו א"ל אביי
וכי מותר ללות סאה בסאה במקום שקנו
מידו א"ל התם הלואה והכא זבינו: גופא
אמר שמואל בעל חוב גובה את השבח אמר
רבא **טרע** שכך כותב לו מוכר ללוקח אנא
איקום ואשפי ואדכי ואמריק זבינו וצלין אינון
ועמליהון ושבחיהון ואיקום קדמך זבינא
דנן וקבילו עליהו: רב חייא בר אבין לרבא
אלא מעתה מתנה דלא כתיב ליה הכי
ה"נ דלא טרפי שבחא א"ל אין וכו' יפה כת
מתנה ממכר א"ל אין *יפה ויפה אמר רב נחמן
הא מתנינא כמסיע ליה למר שמואל *הונא
חברין מוקים לה במילי אחריני דתניא המוכר
שדה לחבירו והרי היא יוצאה מתחת ידו
הכשהוא גובה גובה את הקרן מנכסים
משועבדים ושבה גובה מנכסים בני חורין
והונא חברין מוקים לה במילי אחריני בלוקח
מגולן תניא איךך המוכר שדה לחבירו
והשביחה וכא בעל חוב ומרפה וכהשהוא
גובה אם השבה יותר על היציאה נוטל את
השבח מבעל הקרקע והיציאה מבעל חוב
ואם היציאה יתירה על השבח אין לו אלא
הוצאה שיעור שבה מבעל חוב והא שמואל
במאי מוקים לה אי בלוקח מגולן קשיא
רישא דאמר שמואל לוקח מגולן לית ליה
שבחא או בבעל חוב קשיא רישא וסיפא
דאמר שמואל בעל חוב גובה את השבח
איבעית אימא בלוקח מגולן כגון שיש לו
קרקע אי נמי בשקנו מידו אימא בבעל חוב ולא קשיא כאן בשבח
המוגיע

קבה א מ"י פ"ט מהל'
גולה ואכזה הל'
ג' ג' סמנ עשין ענ' טוש"ע
ח"מ ס"י שענ' ספק א:
קבו ב מ"י פ"ט מהל'
מלוה וזה הל' ד
סמנ עשין ענ' טוש"ע ח"מ
ס"י לט' ספק א וסי' קיא
ספקי א:
קבו ג מ"י פ"ט מהל'
גולה ואכזה הל' ד
סמנ עשין ענ' טוש"ע ח"מ
ס"י שענ' ספק א וספקי ב:
קבב ד מ"י פ"ט מהל'
מלוה וזה הל' ג
סמנ עשין ענ' טוש"ע ח"מ
ס"י קט' ספק ב:
קבב ה מ"י פ"ט מהל'
טוש"ע עס' ספקי א:
ק' ו ז מ"י פ"ט מהל'
גולה הל' ו סמנ
עשין ענ' טוש"ע ח"מ ס"י
שענ' ספק א וספ"ש
וצריף:

א) עי' בריף לקמן דף ט' גבי
מתנה דריי' אחריו לו כ"ד
א) תן לו כ"י ע"ש היטב.
ב) אלו עין עין עין מטוב זה
כ"ל